

Vaddisznó találatjelzései --- 2016. december

Sokat vitatott, emlegetett téma, hogy a vaddisznó hogyan is jelzi a találatot. Úgy gondolom, hogyha a lövés leadásakor nyitva van a szemünk, fülünk, bizony akkor elég sok mindent megállapíthatunk. Azt biztos, hogy a disznó nem jelezné a találatot, azt semmiképpen nem. Mondókám folyamán közel tucatnyi lehetőségét szeretném megvizsgálni annak, hogy egyes helyzetekben hogyan is viselkedik a meglőtt disznó, mire kell odafigyelni, mikor és hogyan kell(ene) utánamennünk.

Kezdjük talán a leghamarabb halált okozó lövéssel, **fej- és nyaklövés**...

Azért bátorkodtam egybevenni a két találati helyet, mert a „hatás” ugyanaz, ugyanis – így a központi idegrendszer első felén – ezek, ha tisztességesen vannak helyezve, akkor a leghatásosabbak, úgyis írhatnám, hogy a leghumánusabbak, ugyanis a vad alól egyből kicsúszik a talaj, és utána maximum csak az idegek játszhatnak a berögzött mozdulatokkal. Ezeknél a találatoknál azt javasolnám, hogy kizárólag csak akkor erőltessük őket, hogyha tisztességesen le tudunk támasztani (legalább két ponton), közel van a vad, és nagyon bízunk a kezünkben és a puskánkban is. Ugyanis mind a két esetben elég kicsi a célpont – mondjuk egy süldőnél 5x5 centi környéke az, amibe bele kell találnunk, ezzel párhuzamosan elég nagy a – csúnya – sebzés esélye. Ha csak pár centit tévedünk, akkor könnyen lehet belőle egy nyaki „gerinctüske” – magasan, üres nyaklövés – alacsonyan, esetleg egy csúnya nyelőcsövet érő találat – ezekbe legtöbb esetben (a tüskében nem mindég) a vad hosszú szenvedések árán, napok, vagy hetek múltával pusztul bele. És még nem is beszéltem a fejen előfordulható sebzésekről. Ugyebár ott, ha magasat lövünk, akkor egy jó fejhörzslövessel – enyhe agyrázkódást, esetleg fülcakkozást okozva – a vadunk rögtön „tűzben rogy”, aztán rövid kapálódzás után, egyre inkább erőre kapva faképnél hagyhat minket. Ellenben, ha másik irányba bicsaklik meg a kezünk, akkor a lehető legcsúnyább sebzést, orr- és (vagy) állkapocslövést szenvedhet el a disznónk. Ebben az esetben igenfurcsa, reccsenős- roppanós becsapódást hallhatunk, a disznó legtöbb esetben feljajdul, egyhelyben forog, nekimegy mindennek, majd pedig a kezdeti sokkból magához térve – ésszel menve – elbúcsúzik tőlünk, és bizony sokszor még a legjobb vérebnek is feladja a leckét a kézrekerítése.

Következő találati pontnak a lehető legbiztosabbat, legvadásziasabbat venném, a **laplövést**. Ezt nem bontanám külön – lap mögötti, még tüdőt érő, lap közepén, szintén a tüdőt telibetalálóra, vagy alacsony – legtöbb esetben a szívet is érő lövésre. Általában (ha megfelelő a kaliber- és lövedék összhangunk) ilyen lövéseknél bőséges vérzés van (ugyebár a habos tüdő, vagy a „komoly” szívvér milyenségét mindenki ismeri). Legtöbb esetben a vad nem marad helyben (azért van, hogy az is megesik), a disznónk a lövésre megiramodik, hogy aztán (általában száz méter alatti) rövid halálvágta után kimúlva térjen át az örök túróföldekre. Azért is jó ez a lövés, mert itt „hibázhatunk” is, ugyanis még egy kisebb süldőnél is egy 30x30 centinyi darab az az oldalából, amibe bele kell találnunk, így szadabkézből, gyenge támasztásból is viszonylag biztosan terítékre hozhatjuk a disznónkat...

Laplövés környékén is lehet ám sebezni... Ha a megengedettnél magasabbra csúszik a lövés, akkor legjobb esetben a gerincet töri – magas lap lövés – itt a végkifejlett hasonló a fentebb említett fej- vagy nyak lövésnél, ellenben, ha a velőt nem bántja a lövésünk, hanem egy kicsivel még magasabbra sikeredik, és csak a csigolyák tövisnyúlványait (gerinctüskét) sértik – neagyisten még azok között is átsiklik, akkor a találat jelzés hasonló – legalábbis az első fázisban, ugyanis a vadunk tűzben rogy, de igen hamar erőre kap, és ha nem vagyunk minden helyzetre felkészülve, akkor bizony már csak bottal üthetjük a nyomát a későbbiekben. Ezért nagyon fontos dolog, hogy a helyben maradt vadnál a lehető leggyorsabban új töltény toljunk

a csőbe, és azon nyomban igyekezzünk hozzá, de ha mégis ragaszkodnánk az ötpercnyi várakozási időnkhez, akkor azt tűzkész- és folyamatosan a vadat célzó fegyverrel tegyük.

Hogyha a lövésünk nem magasra, hanem éppen alacsonyabbra sikerül a kelleténél, akkor jobb esetben megússza a disznók valami horzslövessel, ilyenkor tépett szőrön, esetleg pár csepp véren kívül egyebet nemigen találhatunk, ellenben, ha éppen a lapocka közepe alatt lövünk egy alacsonyra, akkor bizony jó esetben telibe trafáljuk a lábakat. Láblövésnél is előfordulhat, hogy a lövésbe a disznó belejajdul, sokszor el is esik, de aztán gyorsan észhez tér, és igen hamar megtanul három lábon járni. Ilyenkor a rálövésnél élénkpiros vért, és csövescsontokat találhatunk. Ha mindkét mellső lábat csontosan töri a lövésünk, akkor nem igazán tud menekülni a sebzett vad, hátsó két lábával próbálja tolni magát, igyekezzünk minél előbb megadni a kegyelemlövést neki...

Hogyha egyre jobban eltávolodunk, a test hátsó részei felé, akkor a következő lehetőség, a **máj- és gyomorlövés**. Azért írtam így egybe, mert csak tisztán májat nagyon ritkán találunk. Általában, félkeresztben álló vadra leadott lövésnél érheti – jobb esetben – a tüdővel a májat is, ilyenkor a fentebb leírt laplövésnél levő dolgok lépnek életbe, esetleg a vérnyomban lehet sötétebb, „májvér” is. Ellenben, ha testközépen (vagy egy kicsit még hátrébb) éri a disznókat a lövés, akkor találkozhatunk májat, lépét, gyomrot, esetleg a beleket érő lövéssel. Ilyenkor nagyon tompán puffanó, már „gyanúsán jó” becsapódást hallunk, a disznó összehúzza magát, majd sokszor lassú tempóban menekül. A rálövés helyén gyomortartalmat, bélsarat, esetleg sötét májvért, de legtöbb esetben ezek keverékét találhatjuk. Általában, ha van tisztességes sűrű a közelben, akkor a lehető legkorábban lefekszik. Ilyenkor semmiképpen sem zavarjuk egyből, esti lövésnél azt szoktam mondani, hogyha van tisztességesen követhető vérnyom, akkor az első száz métert megnézhetjük (persze nem sűrű kökénybokorban hason kúszva), mert benne lehet a pakliban (főleg, hogyha nem teljesen keresztben állt a lövéskor a vad), hogy a lövedék nemesebb szerveket is ért, és akkor a közelben megtalálhatjuk kimúlva a disznókat, de ha pártíz méter után nem lelünk rá, akkor mindenképpen hagyjuk reggelre a keresés folytatását.

Hogyha ilyen hátracsúszott lövéseknél még egy kissé magasra is lövünk, és a disznók gerincét, medencéjét éri a golyó, akkor a lövés pillanatában a disznók fájdalmasan visítani kezd, „leül” (lebénulnak a hátsó lábai), igyekezzünk minél hamarabb megadni neki a kegyelemlövést. Jelentős helyváltoztatásra már nem képes – csak a mellső lábával húzza magát, de hogyha sűrűbb helyen van, akkor tudhat kalamajkát okozni, ugyanis ő már akkor tudatában van annak, hogy menekülni nem tud, így mindenképpen támadásra foghatja a dolgot.

Beszélnem kell még a **hátsó végtagot, combokat** ért találatról. Ha a hátsó lábak valamelyikét éri a lövedékünk, akkor hasonló lehet a helyzet az első lábat ért lövéshez, a disznók felvisíthat, általában forog egyet-kettőt, aztán pedig gyorsan megtanul három lábon szaladni (jobban, mint amikor az első hiányos), sokszor még a legjobb kutyáknak is feladja a leckét. Hogyha a combot éri a lövés, akkor már másabb a helyzet. Ott komoly erek húzódnak, sok esetben a rálövés helyétől komoly vérzést adhat (sokszor szív lövéssel is összetévesztik eleinte), a combok előtt ott bújnak a belek, hogyha azokat is éri a lövedék, akkor a vadra mindenképpen hosszú, erős kínok közötti szenvedés vár, és igyekezzünk mindent megtenni a mielőbbi kézrekerítése ügyében, amihez mindenképpen kutyára lesz szükségünk.

Juhász Ferenc